

PLAN I PROGRAM RADA

Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH

2025. – 2029.

ravnatelj: doc. dr. sc. prim. Siniša Skočibušić

UVOD

Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod) u prethodnom je mandatu 2021. – 2025. ostvario značajan napredak u području javnozdravstvene zaštite, laboratorijskih kapaciteta, imunizacije, međunarodne suradnje i vidljivosti u javnosti. Uspješno su provedene brojne reforme, infrastrukturna ulaganja, edukacijski programi i preventivne kampanje. Novi mandat 2025. – 2029. osigurat će kontinuitet tih aktivnosti, uz uvođenje inovativnih projekata usmjerenih na jačanje sustava javnog zdravstva, modernizaciju Zavoda te daljnje usklađivanje sa standardima Europske unije.

A. STRATEŠKI RAZVOJ I INSTITUCIONALNO JAČANJE

1. Uređenje regulative i jačanje institucionalnog okvira

- a. Provesti cjelovito uređenje pravne regulative u Zavodu radi usklađivanja svih internih akata s važećim zakonima i suvremenim standardima.
- b. Izraditi i usvojiti novi Statut Zavoda u skladu s modernim načelima upravljanja i organizacije rada javnozdravstvenih institucija.
- c. Ažurirati i jasnije definirati pravne propise Zavoda u skladu s državnim i federalnim zakonima, uz osiguranje njihove potpune primjenjivosti u svakodnevnom radu.
- d. Održavati i kontinuirano poboljšavati radnička prava kroz kolektivne ugovore, socijalni dijalog i transparentnu komunikaciju s radnicima.
- e. Osigurati snažniju inkorporiranost vlastitih i kolaboracijskih aktivnosti u redovite aktivnosti Zavoda te omogućiti bolje korištenje vlastitih prihoda u svrhu unaprjeđenja rada i razvoja novih programa.
- f. Poticati tržišnu orijentiranost Zavoda i snažiti mjerljivost radnog učinka kroz jasno definirane pokazatelje uspješnosti i periodičnu evaluaciju postignutih rezultata.

- g. Sustavno podizati znanje i vještine zaposlenika kroz ciljane edukacije, stručne skupove i druge neformalne programe učenja.
- h. Promicati kulturu odgovornosti i predanosti na svim razinama Zavoda te sustavno odvracati od ponašanja koja uključuju izbjegavanje, prebacivanje ili skrivanje odgovornosti.

2. Digitalizacija i modernizacija poslovanja

- a. Uvesti sveobuhvatan elektronički sustav integralnog upravljanja procesima Zavoda (e-dokumenti, e-registri, integracija laboratorijskih i epidemioloških podataka) koji će povećati učinkovitost rada, transparentnost procesa i sigurnost podataka.
- b. Nastaviti razvoj i implementaciju Elektroničkog imunizacijskog registra (EIR) kao centralnog digitalnog alata za praćenje, planiranje i optimizaciju programa imunizacije, uključujući integraciju s kantonalnim/županijskim sustavima i zdravstvenim ustanovama.
- c. Unaprijediti REGIZ – Registar kroničnih nezaraznih bolesti – kao temelj za planiranje javnozdravstvenih intervencija, praćenje trendova i donošenje politika utemeljenih na podacima.
- d. Digitalizirati knjižnični fond Zavoda te omogućiti pristup relevantnim znanstvenim i stručnim bazama podataka.
- e. Modernizirati internu i eksternu komunikaciju Zavoda primjenom suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, uključujući videokonferencijske sustave, e-učenje i *online* platforme za edukaciju zdravstvenih radnika.
- f. Uvesti digitalno upravljanje dokumentima i sustav sigurnog čuvanja dokumenata.
- g. Modernizirati informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu Zavoda.

3. Suradnja i partnerstva

- a. Jačati i sustavno razvijati koordinaciju s kantonalnim/županijskim zavodima za javno zdravstvo, s ciljem unaprjeđenja kvalitete i jednakosti javnozdravstvenih usluga.
- b. Biti na raspolaganju Federalnom ministarstvu zdravstva radi boljeg pravnog reguliranja i modernizacije organizacije zdravstvene zaštite.
- c. Razvijati partnerstvo s Vladom Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnim ministarstvom financija radi stabilnih sustava financiranja i širenja javnozdravstvenih aktivnosti.
- d. Suradivati s Parlamentom Federacije Bosne i Hercegovine na institucionalnom jačanju Zavoda i unaprjeđenju javnog zdravstva kroz preventivne programe.
- e. Proširiti suradnju s međunarodnim partnerima, s posebnim naglaskom na *EU4Health* programe.

- f. Razvijati partnerstva s obrazovnim institucijama, nevladinim organizacijama, privatnim sektorom i lokalnim zajednicama.
- g. Poticati suradnju sa zdravstvenim osiguravateljima i donatorskim organizacijama radi osiguranja održivog financiranja prioriteta programa.

4. Održivi razvoj i zelena politika Zavoda

- a. Nastaviti infrastrukturna ulaganja u objekte Zavoda u obje organizacijske jedinice – Sarajevu i Mostaru – s naglaskom na energetske učinkovitost, pristupačnost osobama s invaliditetom i unaprjeđenje uvjeta rada zaposlenika.
- b. Smanjiti potrošnju energije u svim objektima Zavoda ugradnjom solarnih panela, energetske obnovom zgrada i primjenom drugih mjera održivog upravljanja energijom.
- c. Implementirati sustav recikliranja zdravstvenog otpada u partnerstvu s lokalnim zajednicama i relevantnim institucijama, uz kontinuirano praćenje učinaka na okoliš i zdravlje stanovništva.
- d. Obnoviti i proširiti vozni park, uključujući specijalizirana vozila za prijevoz uzoraka, mobilne laboratorije i terenska vozila za hitne javnozdravstvene intervencije.
- e. Uključiti Zavod u međunarodne projekte zelene tranzicije u zdravstvu radi usklađivanja s europskim standardima održivosti i zdravstveno-ekološke zaštite.

B. JAVNOZDRAVSTVENI PROGRAMI

5. Imunizacija i kontrola zaraznih bolesti

- a. Jačati postojeći obvezni kalendar imunizacije i proširiti preporučenu imunizaciju za djecu (primjerice imunizacija protiv žutice, vodenih kozice, meningokokne infekcije, krpeljnog meningitisa, rotavirusne infekcije i drugih bolesti).
- b. Proširiti preporučenu imunizaciju za sve dobne skupine te unaprijediti cijepljenje po indikacijama posebno za stariju populaciju, kronične bolesnike i druge skupine u riziku.
- c. Osigurati održivost hladnog lanca uz kontinuiranu obnovu opreme.
- d. Unaprijediti sustav nadzora nad ključnim i prijetjećim zaraznim bolestima s ciljem boljeg odgovora na epidemije.
- e. Podizati imunizacijski obuhvat u urbanim sredinama kroz ciljane kampanje i iznalaziti inovativne strategije za povećanje cijepnog obuhvata.
- f. Suradnja s Agencijom za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine te drugim zdravstvenim institucijama radi kontinuiranog praćenja sigurnosti i učinkovitosti cjepiva.

6. Prevencija i kontrola nezaraznih bolesti

- a. Proširiti postojeće preventivne programe (slabovidnost u djece, oralno zdravlje, prevencija pušenja) te pokrenuti nove preventivne programe.
- b. Provoditi ciljane edukacije o zdravim životnim navikama putem javnozdravstvenih kampanja i digitalnih platformi.
- c. Provoditi pojedinačne aktivnosti usmjerene na jačanje zaštite mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti, posebno kod mladih i rizičnih skupina.
- d. Kadrovski osnažiti rad u području mentalnog zdravlja i savjetovanja, u suradnji sa zdravstvenim ustanovama, obrazovnim institucijama i drugim relevantnim organizacijama.
- e. Organizirati redovite edukacije zdravstvenih radnika, nastavnika, pedagoga i socijalnih radnika o ranoj detekciji i prepoznavanju simptoma mentalnih poremećaja kao i o pristupu osobama u riziku od razvoja ovisnosti.
- f. Provoditi aktivnosti podizanja svijesti o problemu ovisnosti među mladima, uključujući ovisnosti o psihoaktivnim tvarima, ali i nove ponašajne ovisnosti (kocka, internet i dr.).

7. Radijacijska i zdravstveno-ekološka sigurnost

- a. Dovršiti osposobljavanje i funkcionalno unaprijediti centralno skladište radioaktivnog otpada u Rakovici, osiguravajući njegov siguran rad i usklađenost s međunarodnim standardima.
- b. Modernizirati sustave monitoringa ionizirajućeg zračenja u vodi, tlu i zraku te proširiti mrežu mjernih postaja radi kvalitetnijeg praćenja izvora zračenja i zaštite zdravlja stanovništva.
- c. Jačati kapacitete za ispitivanje kakvoće zraka u zatvorenim prostorima, s posebnim naglaskom na ustanove za djecu, zdravstvene objekte i druge javne prostore.
- d. Nastaviti suradnju s Državnom regulatornom agencijom za radijacijsku i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine i drugim relevantnim tijelima radi usklađivanja s najboljim praksama u području radijacijske zaštite.
- e. Unaprijediti praćenje i kontrolu okolišnih čimbenika koji utječu na zdravlje, uključujući kvalitetu pitke vode, hranu i predmete opće uporabe kroz jačanje laboratorijskih kapaciteta.
- f. Ojačati suradnju s inspekcijskim organima, posebice s Federalnom upravom za inspekcijske poslove, u cilju učinkovitijeg nadzora i provedbe propisa koji se odnose na zaštitu zdravlja stanovništva.

8. Unaprijeđenje zdravstvenog prosvjećivanja kroz javnu komunikaciju

- a. Planirati i provoditi kontinuirane javnozdravstvene kampanje usmjerene na prevenciju bolesti, promicanje zdravih stilova života i ranu detekciju rizičnih čimbenika.
- b. Proširiti Federalnu javnozdravstvenu promotivnu platformu postavljanjem novih LCD zaslona u svim kantonima/županijama Federacije Bosne i Hercegovine, s ciljem veće dostupnosti informacija i educiranja stanovništva o prioritetnim javnozdravstvenim temama.
- c. Kreirati i provoditi ciljane multimedijalne kampanje o ključnim zdravstvenim prioritetima, koristeći suvremene kanale komunikacije.
- d. Ojačati prisutnost Zavoda na društvenim mrežama i interaktivnim digitalnim platformama, uz razvoj sadržaja prilagođenog različitim dobnim i ciljanim skupinama.
- e. Unaprijediti suradnju s tiskanim, elektroničkim i *online* medijima kroz redovita informativna priopćenja, konferencije za medije i edukativne tekstove.
- f. Razvijati partnerstva s lokalnim zajednicama, obrazovnim ustanovama i nevladinim sektorom radi organiziranja javnih događanja, radionica i tribina o temama od javnozdravstvenog značaja.

C. STRUČNI RAZVOJ I KAPACITETI U ZAJEDNICI

9. Kadrovsko jačanje i stručni razvoj

- a. Nastaviti zapošljavanje mladih stručnjaka uz poseban naglasak na deficitarne specijalnosti, čime se osigurava kontinuitet stručnog znanja i spremnost Zavoda na izazove javnozdravstvenog sustava.
- b. Uspostaviti sustav motiviranja specijalizanata kroz financijske i nefiskalne poticaje, mentorsku podršku te mogućnosti sudjelovanja u međunarodnim edukacijama i projektima.
- c. Jačati interdisciplinarnu suradnju i timski rad svih službi Zavoda, potičući razmjenu znanja, zajedničko planiranje i integrirani pristup rješavanju javnozdravstvenih problema.
- d. Poticati dolazak u Zavod mlađih stručnjaka s iskustvom i spremnošću za razvoj u timskom okružju, uz aktivno kreiranje radnog okružja koje omogućava profesionalni rast, stabilnu karijeru i mogućnost sudjelovanja u razvoju novih javnozdravstvenih programa.

10. Jačanje laboratorijsko-dijagnostičkih kapaciteta

- a. Proširiti opseg akreditiranih metoda uvođenjem novih i suvremenih laboratorijskih postupaka, čime će se Zavod uključiti na šire tržište laboratorijskih usluga i omogućiti bolji monitoring zdravstvenog stanja stanovništva.
- b. Nabaviti i implementirati najsuvremeniju laboratorijsku opremu za molekularnu dijagnostiku, toksikologiju, analitiku mikroplastike i druge napredne analitičke postupke, uz osiguranje stalne obuke osoblja za rad na novim tehnologijama.
- c. Uspostaviti centralni laboratorijski informacijski sustav (LIMS) koji će povezati sve laboratorije Zavoda, omogućiti bržu razmjenu podataka, bolju kontrolu kvalitete i učinkovitije izvještavanje.
- d. Jačati suradnju s Federalnom upravom civilne zaštite i drugim institucijama u segmentu biološke, kemijske i radiološke zaštite, uključujući razvoj protokola za brzu laboratorijsku reakciju u kriznim situacijama.
- e. Aktivno sudjelovati u međunarodnim programima međulaboratorijskih usporedbi i stručnih provjera (*proficiency testing*) kako bi se osigurala stalna usklađenost rada s najvišim međunarodnim standardima.

11. Edukacija kao prepoznatljivost

- a. Kontinuirano unaprjeđivati postojeće edukativne programe Zavoda kroz modernizaciju sadržaja, metoda rada i prilagodbu suvremenim javnozdravstvenim izazovima.
- b. Reformirati i poboljšati izvođenje programa iz područja zdravstvenog menadžmenta, uz redovito ažuriranje znanja polaznika i naglasak na praktičnu primjenu stečenih znanja u upravljanju zdravstvenim sustavima.
- c. Uključiti javnozdravstvene sadržaje u redovite visokoobrazovne programe u suradnji s visokoškolskim ustanovama te osigurati aktivno sudjelovanje stručnjaka Zavoda u nastavnim procesima.
- d. Sustavno napredovati u kvaliteti vezanoj za pojedinačni akademski rast zaposlenika kroz poticanje na stjecanje viših akademskih zvanja.
- e. Unaprjeđivati aktivnosti iz okvira titule nastavnog zavoda, osiguravajući visoku kvalitetu praktične nastave i mentorstva.